

LATVIJAS REPUBLIKAS PATENTU VALDE

* * *

APELĀCIJAS PADOME

=====
Pasta adrese: Adrese: Tālruni: Fakss: E-pasts:
a/k 824, Rīga LV-1010 Citadeles iela 7/70, Rīga 7 027 610, 7 027 634 7 027 690 valde@lrpv.lv
=====

Apelācijas lietas šifrs:
ApP/2004/M-01-1186

Lēmums

Rīga

2004.gada 30.jūlijā

Apelācijas padome (turpmāk - ApP):

ApP sēdes priekšsēdētāja - D.Liberte,
ApP sēdes locekļi - S.Drozdovska un J.Panteļejevs,
ApP sekretāre - I.Plūme-Popova

2004.gada 26.martā izskatīja apelācijas iesniegumu, kuru, balstoties uz LR 1999.gada likuma 'Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm' (LPZ/99) 13.panta astoto daļu (likuma redakcijā, kas ir spēkā ar 2004.gada 1.maiju, - 17.¹panta pirmā daļa), 2004.gada 29.janvārī uzņēmuma GALLAHER LIMITED (Lielbritānija) vārdā patentpilnvarotā Ņ.Dolģicere iesniegusi pret Latvijas Republikas Patentu valdes (turpmāk - LPV) 29.10.2003 pieņemto lēmumu par preču zīmes SAINT GEORGE

(preču zīmes īpašnieks - uzņēmums GALLAHER LIMITED (Lielbritānija); pieteik. Nr. M-01-1186; pieteik. dat. - 17.07.2001; 34.kl. – apstrādāta un neapstrādāta tabaka; smēķējamā tabaka, pīpju tabaka, uztinamā tabaka, košļājamā tabaka; cigaretes, cigāri, cigarellas; tabakas aizstājēji atsevišķi vai maisījumā ar tabaku, izņemot medicīniskiem vai ārstnieciskiem nolūkiem; iemuši; smēķēšanas piederumi; cigarešu papīrs, cigarešu čaulītes; sērkociņi)

reģistrācijas atteikumu Latvijas Republikā.

Apelācijas iesniedzējs nepiekrīt LPV atteikuma lēmuma pamatojumiem, lūdz atcelt ekspertīzes lēmumu un atzīt pieteikto preču zīmi SAINT GEORGE par reģistrējamu.

ApP sēdē piedalījās: uzņēmuma GALLAHER LIMITED pārstāve patentpilnvarotā Ņ.Dolģicere un LPV Preču zīmju un dizainparaugu departamenta Nacionālo zīmju ekspertīzes daļas vadītāja A.Briede, kas veikusi minētās preču zīmes ekspertīzi.

I. Izskatot apelācijas lietas dokumentus un materiālus, kā arī noklausoties apelācijas iesniedzēja pārstāves un LPV pārstāves paskaidrojumus, Apelācijas padome **konstatēja**:

1. Vārdiskā preču zīme SAINT GEORGE (ieteik. Nr. M-01-1186) reģistrācijai Latvijā pieteikta 17.07.2001 attiecībā uz 34.klasē ietverto apstrādātu un neapstrādātu tabaku, smēķējamo tabaku, pīpju tabaku, uztinamo tabaku, košļājamo tabaku, cigaretēm, cigāriem, cigarellām, tabakas aizstājējiem atsevišķi vai maisījumā ar tabaku (izņemot medicīniskiem vai ārstnieciskiem nolūkiem), uz iemušiem, smēķēšanas piederumiem, cigarešu papīru, cigarešu čaulītēm un sērkociņiem.

2. LPV 29.10.2003 lēmums atteikt preču zīmes SAINT GEORGE (ieteik. Nr. M-01-1186) reģistrāciju Latvijā balstīts uz slēdzienu, ka apzīmējums SAINT GEORGE ir vērtējams kā reliģisks simbols un reliģiska simbola lietošana attiecībā uz tabaku un tabakas izstrādājumiem ir pretrunā ar sabiedrībā pieņemtajiem morāles principiem (LPZ/99 6.panta pirmās daļas 9. un 6.punkts).

2.1. LPV pārstāve šādi paskaidro lēmuma motivējumu, ka apzīmējums SAINT GEORGE ir vērtējams kā reliģisks simbols:

- nav šaubu, ka Latvijas patērētājs sapratīs, ka runa ir par svēto (angļu valodā - *saint*), bet svētais (svētā) ir vīrietis vai sieviete, ko ciena un godā par gudrību, godīgumu un ziedošanos savai ticībai; Romas katoļu baznīcā pāvests ar kanonizēšanu par svētajiem oficiāli atzīst atsevišķus cilvēkus (skat. *Ideju vārdnīca. Zvaigzne ABC, R., 1999., 504.lpp.*); par svētiem kanonizē ticīgos, kas varonīgi, kādā īpašā, ar citiem nesalīdzināmā veidā ir kalpojuši Dievam un cilvēkiem; tādēļ var apgalvot, ka par svētajiem atzītie ir kļuvuši par reliģisku simbolu, ko apliecina arī fakts, ka par svētajiem dati ir apkopoti grāmatā *Дж. Фергюсон, Христианский символизм (М., Золотой Век, 1998, стр. 183)*;

- *Saint George* (latviski – Svētais Juris, krieviski – Svētais Georgijs vai Jurijs) ir viens no populārākajiem un pazīstamākajiem katoļu un pareizticīgās baznīcas svētajiem; šo atpazīstamību veicina fakts, ka ļoti populāra ir svētbilde, kurā Svētais Juris cīnās ar pūķi, bet pūķis simbolizē ļaunumu un pagānismu, tādēļ šī cīņa ar pūķi simbolizē kristietības cīņu un uzvaru pār ļaunumu un pagānismu; *Saint George* ir daudzu valstu un pilsētu, to skaitā Anglijas, Krievijas, Venēcijas un Maskavas svētais aizbildnis; Svētais Juris ir reāli dzīvojuši persona, kurš kļuvis ievērojams arī ar to, ka nežēlīgā spīdzināšanā nenovērsās no ticības, bet tās dēļ izvēlējās mokpilnu nāvi (skat. *Ideju vārdnīca. Zvaigzne ABC, R., 1999., 242.lpp. un Дж. Холл, Словарь сюжетов и символов в искусстве (М., Крон-Пресс, 1997, стр. 150)*);

- Svētais Juris ir atainots vienā no populārākajām latviešu filmām – J.Streiča filmā "Cilvēka bērns", kur tās galvenais varonis Boņuks bieži griežas ar lūgumiem pie Svētā Jura; par Svētā Jura nozīmi liecina arī tas, ka viņa vārdā ir nosauktas baznīcas, piemēram, Rīgā ir Svētā Jura baznīca;

- arī reāli eksistējošas personas var būt simboli, ko apliecina, piemēram, fakts, ka Māte Terēze ir kļuvusi par žēlsirdības, pilnīgas nodošanās un upurēšanās simbolu visā pasaulē;

2.2. LPV pārstāve šādi paskaidro lēmuma motivējumu, ka reliģiska simbola lietošana attiecībā uz tabaku un tabakas izstrādājumiem ir pretrunā ar sabiedrībā pieņemtajiem morāles principiem:

- svēto vārdu izmantošana saistībā ar tabakas izstrādājumiem ir uzskatāma par parazitēšanu uz kristietības garīgajām vērtībām - attiecībā uz reliģisko simboliku un tās izmantošanu cilvēki ir ļoti jutīgi, tādēļ nebūtu saprotams, ka personas vārdu, ko atsevišķa sabiedrības daļa pielūdz, uzņēmēji reģistrētu kā preču zīmi uz cigaretēm; tādēļ apzīmējuma SAINT GEORGE izmantošana saistībā ar tabaku un tabakas izstrādājumiem ir uztverama kā svētāko vērtību izsmiešana, reliģisko jūtu aizskaršana un zaimošana, īpaši ņemot vērā faktu, ka tabaka un tās izstrādājumi ir kaitīgi cilvēka veselībai;

- 1 166 000 Latvijas iedzīvotāju pieder pie tradicionālajām kristīgajām konfesijām – luterāņu, katoļu, pareizticīgo, vecticībnieku un baptistu (skat. *Latvijas Vēstnesis, Nr. 44/46, 11.02.2000*), tādējādi, reģistrējot apzīmējumu SAINT GEORGE kā preču zīmi attiecībā uz tabakas izstrādājumiem, tiks aizskartas lielas Latvijas iedzīvotāju daļas reliģiskās jūtas.

3. Apelācijas iesniedzēja - uzņēmuma GALLAHER LIMITED pārstāve apelācijas iesniegumā un paskaidrojumos ApP sēdes gaitā LPV lēmuma pamatojumam nepiekrīt, pretstatot šādus argumentus:

3.1. simbols – tā ir zīme, tēls, kas iemieso kādu ideju, apzīmējums, kas zināmai ļaužu grupai ir ar īpašu jēgu, kura nav saistīta ar šī apzīmējuma būtību (skat. *Философский словарь. М., Издательство иностранной литературы, 1961, стр. 530*); savukārt apzīmējums SAINT GEORGE ir vienkāršs nosaucošs apzīmējums, proti, pazīstama vēsturiska personāža vārds, nevis reliģisks simbols; tam nepiemīt pārnestā nozīme, kura nepieciešama apzīmējumam, lai to uztvertu kā simbolu; izskatot lielu izziņas avotu daudzumu par simboliem, netika atrasts neviens raksts ne tikai par vārdu salikumu "Svētais Georgs", bet arī par atsevišķi ņemtiem jēdzieniem "svētais" vai "Georgs"; tāpat vēsturiskas personas vārds tikai tāpēc, ka to godina tajā vai citā reliģijā, nevar tikt pielīdzināts simbolam;

3.2. ļoti liels ir Rietumu un Austrumu baznīcu kanonizēto personu – taisno, ticības mocekļu un īsteno kristietības askētu – skaits; nebūt ne katrs no kanonizētajiem svētajiem (papildus baznīcas atzītajam taisnumam) ir arī kāda abstrakta, vārdos neizsakāma jēdziena simbols;

3.3. apzīmējums SAINT GEORGE kā preču zīme reģistrēts Lielbritānijā, tai skaitā arī attiecībā uz 34.klases precēm (reģistrācija Nr. 5618 B ir spēkā jau kopš 1876.gada, kā arī ir spēkā reģistrācija Nr. 2275324); starptautiski saskaņā ar Madrides nolīgumu un ar to saistīto protokolu reģistrēto preču zīmju datu bāzē ROMARIN atrodams 350 vārdu "saint" saturošas zīmes, savukārt Kōpienas preču zīmju

datu bāzē – 86 šādas zīmes (to skaitā SAINT GEORGE attiecībā uz 34.kases precēm), preču zīme SAINT GEORGE attiecībā uz 34.klases precēm reģistrēta Lietuvā; tas liecina par to, kā jēdzienu "religijsks simbols" saprot citās valstīs, arī kristīgās; jāpiebilst, ka, neskatoties uz to, ka SAINT GEORGE ir Anglijas patrons (skat. <http://www.catholic-forum.com/saints/saintg05.htm>), šo apzīmējumu (dzimtajā, nacionālajā valodā) šajā valstī reģistrē kā preču zīmi, turpretī Latvijai viņš nav patrons;

3.4. tabakas izstrādājumi nav amorāli izstrādājumi, un arī apzīmējums SAINT GEORGE pats par sevi nav pretrunā sabiedrībā pieņemtajiem morāles principiem, līdz ar to nav pamatota ekspertīzes lēmumā minētā atsauce uz LPZ/99 6.panta pirmās daļas 6.punkta noteikumiem.

II. Apelācijas izskatīšanas rezultātā Apelācijas padome nāca pie šādiem **slēdzieniem**:

1. No lietas materiāliem var konstatēt, ka apelācija iesniegta saskaņā ar LPZ/99 un ApP noteikumos paredzēto kārtību, tādējādi ir pamats to izskatīt pēc būtības.

2. LPZ/99 6.panta pirmās daļas 9.punkts nosaka, ka kā preču zīmes neregistrē reliģiskos simbolus.

3. ApP piekrīt LPV ekspertīzes lēmumā paustajam, ka liela daļa Latvijas patērētāju, ieraugot apzīmējumu SAINT GEORGE, sapratīs, ka runa ir par svēto, jo tulkojumā no angļu valodas *saint* nozīmē "svētais" (skat. *Angļu-latviešu vārdnīca. R., Jāņa Sēta, 1995., 955.lpp.*). No lietas materiāliem ir konstatējams, ka *Saint George* (latviski – Svētais Juris, krieviski – Svētais Georgijs vai Jurijs) ir kādreiz reāli dzīvojuši persona, kurš kļuvis ievērojams ar to, ka nežēlīgā spīdzināšanā nav novērsies no ticības, bet tās dēļ izvēlējies mokpilnu nāvi, un tādēļ katoļu un pareizticīgā baznīca viņu ir kanonizējusi par svēto. Neapšaubāmi populāra ir svētbielde, kurā Svētais Juris cīnās ar pūķi.

4. Tomēr, lai arī šķirkļis *Св. Георгий Победоносец* ir ietverts grāmatā *Дж. Фергюсон, Христианский символизм (М., Золотой Век, 1998)*, ApP neuzskata, ka visi baznīcas par svētajiem atzītie ir kļuvuši par reliģiskiem simboliem. ApP piekrīt apelācijas iesniedzēja pārstāves apgalvojumam, ka ļoti liels ir Rietumu un Austrumu baznīcu kanonizēto personu – taisno, ticības mocekļu un īsteno kristietības askētu – skaits un nebūt ne katrs no kanonizētajiem svētajiem ir (papildus baznīcas atzītajam taisnumam) arī kāda abstrakta, vārdos neizsakāma jēdziena simbols.

5. Neatrodot apelācijas lietas materiālos neapšaubāmu apstiprinājumu tam, ka SAINT GEORGE ir reliģisks simbols, ApP no lietā pieejamajiem materiāliem secina, ka SAINT GEORGE ir vairāk vēsturisks un kultūras jēdziens, nevis reliģisks simbols. Līdz ar to, reģistrējot apzīmējumu SAINT GEORGE, netiek pārkāpti LPZ/99 6.panta pirmās daļas 9.punkta noteikumi.

6. LPZ/99 6.panta pirmās daļas 6.punkts nosaka, ka kā preču zīmes neregistrē apzīmējumus, kas ir pretrunā sabiedrībā pieņemtajiem morāles principiem.

7. Lai arī tabaka un tās izstrādājumi nodara kaitējumu cilvēka veselībai, zināmai sabiedrības daļai smēķēšana tomēr ir arī sava veida rituāls. Līdz ar to ApP uzskata, ka Svētais Juris (SAINT GEORGE) netiek pazemots, tā vārdu lietojot uz sērkokoņiem, tabaku un tabakas izstrādājumiem.

Tātad, kā preču zīmi attiecībā uz 34.klases precēm reģistrējot apzīmējumu SAINT GEORGE, netiek pārkāpti LPZ/99 6.panta pirmās daļas 6.punkta noteikumi.

8. Līdz ar to ApP secina, ka LPV lēmuma atsaukšanās uz LPZ/99 6.panta pirmās daļas 9. un 6.punkta noteikumiem nav pamatota, tātad apelācija apmierināma un preču zīme SAINT GEORGE (reģ. Nr. M-01-1186) atzīstama par reģistrējamu Latvijā.

III. Ņemot vērā šā lēmuma I un II daļā minētos paskaidrojumus un secinājumus, Apelācijas padome, vadoties no likuma 'Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm' 6.panta pirmās daļas 6. un 9.punkta noteikumiem, **nolemj**:

1. apmierināt kā pamatotu uzņēmuma GALLAHER LIMITED apelāciju pret Patentu valdes lēmumu par preču zīmes SAINT GEORGE (reģ. Nr. M-01-1186) reģistrācijas atteikumu Latvijā;

2. atcelt Patentu valdes 29.10.2003 lēmumu par preču zīmes SAINT GEORGE (reģ. Nr. M-01-1186) reģistrācijas atteikumu Latvijā, atzīstot šo preču zīmi par reģistrējamu attiecībā uz pieteikuma akceptā iekļauto preču sarakstu;

3. Patentu valdes Preču zīmju un dizainparaugu departamentam un Valsts reģistru un dokumentācijas departamentam, pamatojoties uz šo lēmumu, likumā 'Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm' noteiktajā kārtībā izdarīt Valsts preču zīmju reģistrā, kā arī citā Patentu valdes dokumentācijā nepieciešamos ierakstus, kas ir saistīti ar preču zīmes SAINT GEORGE (reģ. Nr. M-01-1186) reģistrāciju Latvijas Republikā.

Saskaņā ar likuma 'Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm' 19.panta astotās daļas noteikumiem apelācijas iesniedzējs (preču zīmes pieteicējs) ApP lēmumu var pārsūdzēt tiesā triju mēnešu laikā no šī lēmuma noraksta saņemšanas dienas. Pieteikuma iesniegšana tiesā aptur Apelācijas padomes lēmuma izpildi.

Nemot vērā, ka ar šo lēmumu preču zīmes pieteicēja uzņēmuma GALLAHER LIMITED apelācija apmierināta, nav pamata šo lēmumu pārsūdzēt, tādēļ saskaņā ar ApP noteikumu 61.punkta 1.apakšpunktu šis lēmums stājas spēkā 10 dienu laikā no dienas, kad rakstveida lēmums nosūtīts lietas dalībniekiem un nodots Patentu valdes attiecīgajiem departamentiem.

ApP sēdes priekšsēdētāja

D.Liberte

ApP sēdes loceklis:

S.Drozdovska

J.Panteļejevs